

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget.

N° 68

21de (20de offentlige) Møde.

Livsagen den 26de Februar.

(Fortf.)

Boiesen (fortf.): Lad Danmark beholde den Vre indenfor og udenfor dets Grændser, at det er et Fristed for Alle, som andetskeds forfølges for deres Troes Skyld; jeg troer ikke at det skal have Skam eller Skade deraf. Naar man derhos har sagt, at de hidtilværende Indskrænkninger, som ved denne Lov skulle hæves, vare ikke begrundede i Hensyn til Troen, og at de derfor ikke heller kunde ansees hævede ved Grundlovens Bestemmelser, men vare begrundede i communale Hensyn, og maatte da vel være det Hensyn, som Magistraten peger hen paa, at disse Indskrænkninger ere til for de fattige Jøders Skyld, som kunde blive Fattigvæsenet til Byrde, svarer jeg dertil, at, saalidt som der paa dansk Grund spørges efter hvad Tro et Menneske har, saa lidet spørges der efter, om han er fattig eller rig, naar Talen kun er om han maa have Ophold i Landet eller ikke, og jeg veed ikke af, at det nogensinde har været en Bestemmelse, at Nogen skal afvises enten fra Landet i det Hele taget, eller fra Landets Communer, fordi han er fattig, skjøndt jeg veed vel, man har handlet, som om der havde været en saadan Bestemmelse. Jeg kan derfor ikke skjønne, at de Indskrænkninger i fremmede mosaiske Troesbefjenderes Afgang til at tage Ophold her i Riget kunne være begrundede i nogen anden gjældende Lovbestemmelse, men ere begrundede i Hensyn til deres Tro, som Lovudkastet ogsaa noksom giver tilkjende ved Benævnelsen „mosaiske Troesbefjendere.“ Smid- lertid er jeg saare tilbvielig til at ønske, at denne Sag maatte afgjøres saa lempeligt som muligt. Vel maa jeg indrømme, at hvad her er stridt for, er noget meget Væsentligt; thi det er i Grunden for at Grundloven er niere end et dødt Bogstav, er virkelig en Bestemmelse,

som gjælder for Livet. Men paa den anden Side er denne Strid dog fremkommen i Anledning af en i sit Indhold god Lov. Der er fra den anden Side blevet anført saa meget, for at denne Lovs Bestemmelse ikke er afgjort ved Grundloven, at vi dog maae indrømme, Sagen er ikke aldeles uomtvistelig; da vi have faaet gjort gjældende, hvad der især maa ligge os paa Hjertet, at vi ingen Love ville have, som alt ere indeholdte i Grundloven, saa troer jeg nu, at vi, uden at skade den Sag, vi stride for, kunne tiltræde det Vædringsforslag, som er stillet af Rigsdagsmanden for Præsts Amts 2det District (Schack) som i mine Tanker aabner den lempeligste Udvei, og hvorved ogsaa det forhindres, at, om ingen Lov kommer ud, man, som fremdeles, vilde vedblive at behandle fremmede Jøder haardere end andre Fremmede, hvorved vi med al vor Virksomhed for dem kun havde gjort dem en daarlig Tjeneste.

Willems: Naar jeg tillader mig at understøtte det under Nr. 3 stillede Forslag, at Udtrykket „mosaiske Troesbefjendere“ forandres til Udtrykket „Jøder“, saa skeer det, fordi jeg ikke kan troe Andet, end at saa god en Villie, der end ligger til Grund for det i den nyere Lovgivning brugte Udtryk, saa kan det neppe være den tænkende Jøde behageligt, og jeg slutter i saa Henseende fra mig selv. Jeg veed, at, hvis jeg opholdt mig i Tyrkiet, saa vilde jeg betragte det som en Vre at blive kaldt Christen, om ogsaa kun Ordet blev benyttet som Skældsord af Pøbelen, og jeg vilde for mit Vedkommende meget betakke mig for, at denne Misbrug af Ordet blev, saa at sige, legaliseret derved, at Landets Regjering omstrey Udtrykket og vømmede sig ved at kalde mig og Troesfæller „Christne“. Jeg har dernæst en mere almindelig Bemærkning at gjøre, om hvis indre Rigtighed og om hvis Betimelighed jeg er fast overbevist, og som jeg derfor ikke skal holde tilbage, uagtet jeg fuldt vel føler,